

Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős bogarak (Coleoptera) a Dél-Bükkből és a Bükkaljáról

KOVÁCS TIBOR, KLESZÓ ANDRÁS & SZITTA TAMÁS

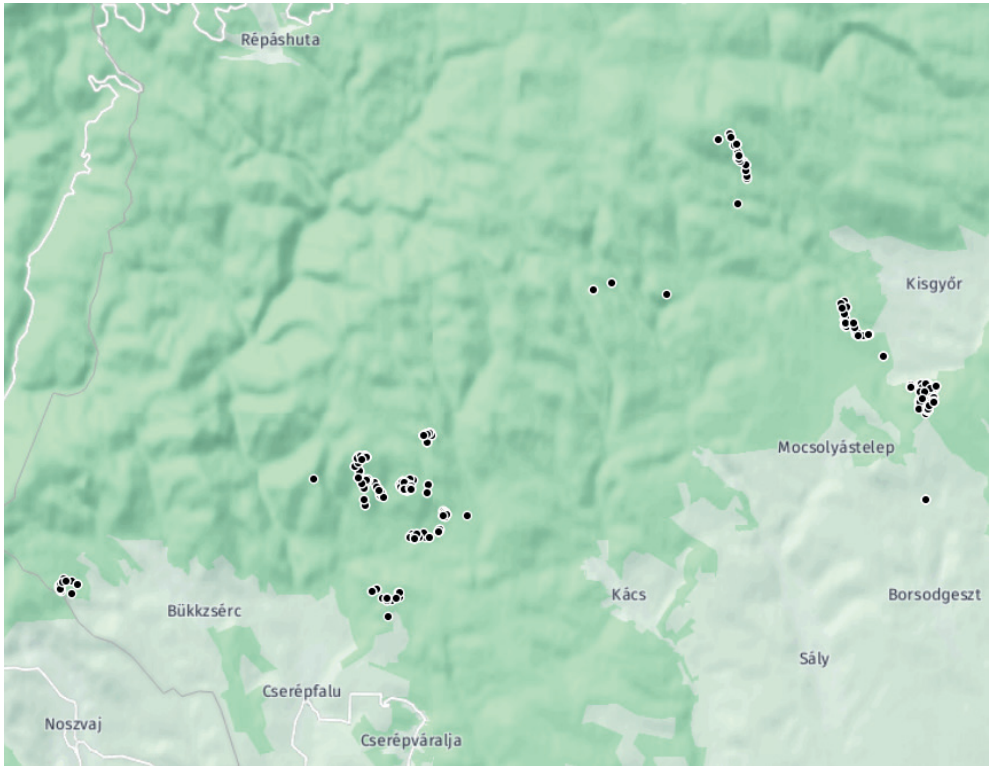
ABSTRACT: (Rare and protected Coleoptera from Dél-Bükk and Bükkalja) This paper provides locality data of 51 Coleoptera species. Six species are of European Community interest listed in the EU Habitat Directive (*Lucanus cervus*, *Osmoderma barnabita*, *Limonicus violaceus*, *Cucujus cinnaberinus*, *Cerambyx cerdo*, *Rosalia alpina*), three species (*O. barnabita*, *Eurythyrea quercus*, *L. violaceus*) are strictly protected and further 30 species are protected in Hungary. Further species are interesting from faunistical point of view: *Gnorimus nobilis*, *Osmoderma barnabita*, *Coraeus undatus*, *Eurythyrea quercus*, *Lacon querceus*, *Limonicus violaceus*, *Dermestoides sanguinicollis*, *Prostomis mandibularis*, *Cerambyx welensii*, *Necydalis ulmi*. The following natural habitats are especially valuable on the basis of their Coleoptera fauna: Cinekés, Hosszú-galya, Kecskés-galya, Mész-tető, Vadalmás-lápa (Cserépfalu); Halomvár, Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, Szénvonó-hegy, Vár-völgy (Kisgyőr). The article also reports the data of *Dendroleon pantherinus* (Neuroptera: Myrmeleontidea) found during the field works.

Bevezetés

A szerzők folytatják adataik közlését a legutóbb KOVÁCS (2023) cikkében leírtak szerint. A mostani szerzői kör együttműködését a még ismeretlen, vagy kevésbé ismert bogárfaunájú, Cserépfalu környéki ígéretes területek vizsgálata inspirálta, nem titkolt szándékkal az idős természetközeli erdei élőhelyek megóvása érdekében. Egyik oldalról a terepismeret és tanulni akarás, másiktól a fajismeret és a kutatatlan helyek vizsgálatának lehetősége volt a motiváció. A kutatások központja a cserépfalui szálláshely volt (a harmadik szerző otthona), ahol a gyakran több érdeklődő vendégkutatóval kibővült társaság tudományos eszmecsereit az esti közös főzés során is folytatódttak, mindenki épülésére. Az eredmények igazolták a várakozásokat, és remélhetőleg az erdők, a Természet számára is hasznosnak bizonyulnak.

A terepbejárásokra öt alkalommal került sor – 2020.05.28., 2020.06.23., 2020.10.15., 2021.08.18–19., 2023.04.11–12. A vizsgált területek a következők voltak – Bükkzsérc: Ortás; Cserépfalu: Cinekés, Hosszú-galya, Kanheverés-völgy, Kecskés-galya, Mész-tető, Vadalmás-lápa; Harsány: Szénvonó-hegy; Kisgyőr: Halomvár, Halomvár-tető, Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, Paphárs, Szénvonó-hegy, Vár-völgy. Elhelyezkedésüket az 1. ábra szemlélteti.

Rövidítések: L = lárv (larva), B = báb (pupa), I = imágó (adult), + = elpusztult imágó (dead adult), gy = gyűrűzött ág (ringed branch), g = gubó (cocoon); FT = Frank Tamás, KA = Kleszó András, KT = Kovács Tibor, MG = Magos Gábor, MN = Miskolczi Noémi, MP = Mlakár Péter, SMN = Seres Mihály Nándor, SzI = Szitta Imola, SZT = Szitta Tamás.

1. ábra. A mintavételi pontok elhelyezkedése a Dél-Bükkben és a Bükkalján. Here WeGo Terrain Map

A fajok faunisztikai adatai

CARABIDAE Latreille, 1802

Calosoma inquisitor (Linnaeus, 1758) – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Hosszú-galya, 2021.08.19., +, KA, KT, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., +, KA, KT, SzT.

Carabus coriaceus Linnaeus, 1758 – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Harsány: Szénvonó-hegy, 2020.05.28., +, KA, KT, MG, SzT – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., I, KA, KT, SzT.

Carabus granulatus Linnaeus, 1758 – Kisgyőr: Szénvonó-hegy, 2020.05.28., +, KA, KT, MG, SzT.

Carabus intricatus Linnaeus, 1761 – Bükkzsérc: Ortás, 2023.04.12., +, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., +, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., I, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., I, +, KA, KT, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., +, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., I, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Aesalus scarabaeoides (Panzer, 1794) – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., L, *Quercus petraea*, KA, KT, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., L, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., +, *Q. petraea*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., L, +, *Q. petraea*, KA, KT, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., I, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT.

Dorcus parallelipipedus (Linnaeus, 1758) – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, *Quercus petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Hosszú-galya, 2021.08.19., I, *Q. petraea*, +, *Q. pubescens*, KA, KT, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., I, +, *Q. cerris*, I, *Q. petraea*, KA, KT, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., I, *Fagus sylvatica*, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., L, +, *Cerasus avium*, +, *Q. petraea*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., I, *Carpinus betulus*, KA, KT, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., I, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., L, *F. sylvatica*, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Lucanus cervus (Linnaeus, 1758) – Bükkzsérc: Ortás, 2023.04.12., +, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., I, +, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Hosszú-galya, 2021.08.19., I, +, KA, KT, SMN, SzT; Kanheverés-völgy, 2020.06.23., +, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., elpusztult B, *Quercus cerris*, KA, KT, SzT; 2020.10.15., +, KA, KT, SzT; Mész-tető, 2023.04.12., +, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., +, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Harsány: Szénvonó-hegy, 2020.05.28., +, KA, KT, MG, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, +, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., +, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Halomvár-tető, 2020.05.28., I, +, KA, KT, MG, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., I, +, KA, KT, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., +, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., +, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Platycerus caraboides (Linnaeus, 1758) – Kisgyőr: Halomvár-tető, 2020.05.28., +, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, SzT.

Sinodendron cylindricum (Linnaeus, 1758) – Cserépfalu: Vadalmás-lápa, 2020.06.23., I, +, *Fagus sylvatica*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT.

SCARABAEIDAE Latreille, 1802

Gnorimus nobilis (Linnaeus, 1758) – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Quercus pubescens*, KA, KT, SMN, SzT.

Gnorimus variabilis (Linnaeus, 1758) – Bükkzsérc: Ortás, 2023.04.12., +, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, *Q. cerris*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Q. petraea*, KA, KT, SMN, SzT; Kanheverés-völgy, 2020.06.23., L, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., L, +, *Q. petraea*, +, *Q. pubescens*, KA, KT, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., L, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., L, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., L, +, *Q. petraea*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Halomvár-tető, 2020.05.28., L, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., L, +, *Q. petraea*, +, *Q. pubescens*, KA, KT, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., L, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., L, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Oryctes nasicornis (Linnaeus, 1758) – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, *Quercus cerris*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT.

Osmoderma barnabita (Motschulsky, 1845) – Cserépfalu: Kecskés-galya, 2020.10.15., +, *Quercus petraea*, KA, KT, SzT – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., +, *Q. petraea*, *Q. pubescens* (2. ábra), KA, KT, SzT.

Protaetia affinis (Andersch, 1797) – Cserépfalu: Mész-tető, 2023.04.12., +, *Quercus cerris*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Vár-völgy, 2023.04.11., +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Protaetia marmorata (Fabricius, 1792) – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, *Quercus cerris*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Q. petraea*, KA, KT, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., +, *Q. pubescens*, KA, KT, SzT.

Protaetia speciosissima (Scopoli, 1786) – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, *Quercus cerris*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Q. pubescens*, *Sorbus torminalis*, KA, KT, SMN, SzT; Mész-tető, 2023.04.12., +, *Q. cerris*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., +, *Q. petraea*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., L, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., L, *Fagus sylvatica*, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Coraeus fasciatus (Villers, 1789) – Bükkzsérc: Ortás, 2023.04.12., gy, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., gy, *Q. petraea*, KA, KT, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., gy, *Q. petraea*, KA, KT, SzT; Mész-tető, 2023.04.12., gy, *Q. cerris*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2023.04.11., gy, *Quercus petraea*, KA, KT, MN, MP, Szi, SzT.

Coraeus undatus (Fabricius, 1787) – Cserépfalu: Vadalmás-lápa, 2020.06.23., +, *Quercus petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT.

Dicerca berolinensis (Herbst, 1779) – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Carpinus betulus*, KA, KT, SMN, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., +, *Fagus sylvatica*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., +, *C. betulus*, KA, KT, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., +, *C. betulus*, *F. sylvatica*, KA, KT, MG, MN, MP, Szi, SzT.

Eurythrea quercus (Herbst, 1780) – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Quercus petraea*, *Q. pubescens*, KA, KT, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., +, *Q. petraea*, KA, KT, SzT; Mész-tető, 2023.04.12., +, *Q. robur*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., +, *Q. petraea*, KA, KT, SzT.

2. ábra. Hatalmas molyhóstagly, az *Osmoderma barnabita* „fejlődőfája”, Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18.; a kutatók: Szitta Tamás és Kleszó András (fotó: Kovács T.)

ELATERIDAE Leach, 1815

Ampedus cardinalis (Schiodte, 1865) – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, *Quercus cerris*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., I, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT.

Ampedus nigerrimus (Lacordaire in Boisduval & Lacordaire, 1835) – Kisgyőr: Vár-völgy, 2023.04.11., I, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Ampedus praeustus (Fabricius, 1792) – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Quercus petraea*, KA, KT, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., I, +, *Q. petraea*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., I, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., I, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Brachygonus megerlei (Lacordaire, 1835) – Cserépfalu: Kecskés-galya, 2020.10.15., I, *Quercus petraea*, KA, KT, SzT.

Cardiophorus gramineus (Scopoli, 1763) – Cserépfalu: Kecskés-galya, 2020.10.15., I, *Quercus petraea*, KA, KT, SzT.

Elater ferrugineus Linnaeus, 1758 – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., L, *Acer campestre*, KA, KT, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., L, *Quercus cerris*, *Q. petraea*, KA, KT, SzT – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., L, *Q. cerris*, L, +, *Q. petraea*, +, *Q. pubescens*, KA, KT, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., L, *Fagus sylvatica*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Hypoganus inunctus (Panzer, 1795) – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, SzT.

Ischnodes sanguinicollis (Panzer, 1793) – Cserépfalu: Kecskés-galya, 2020.10.15., L, I, *Quercus cerris*, KA, KT, SzT; Mész-tető, 2023.04.12., L, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., L, *Q. cerris*, KA, KT, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., L, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., L, *Fagus sylvatica*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Lacon querceus (Herbst, 1784) – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, +, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, SzT.

Limonicus violaceus (P. W. J. Müller, 1821) – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Quercus cerris*, KA, KT, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., +, *Q. cerris*, KA, KT, SzT; Mész-tető, 2023.04.12., L, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., L, *Q. cerris*, KA, KT, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., L, *Fagus sylvatica*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Procræus tibialis (Lacordaire, 1835) – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, SzT.

TROGOSSITIDAE Latreille, 1802

Grynocharis oblonga (Linnaeus, 1758) – Kisgyőr: Szénvonó-hegy, 2020.05.28., I, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, SzT.

Thymalus limbatus (Fabricius, 1787) – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, SzT.

CLERIDAE Latreille, 1802

Dermestoides sanguinicollis (Fabricius, 1787) – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., +, *Quercus petraea*, KA, KT, SzT.

CUCUJIDAE Latreille, 1802

Cucujus cinnaberinus (Scopoli, 1763) – Kisgyőr: Halomvár, 2023.04.11., L, *Populus tremula*, *Quercus petraea*, +, *Q. petraea*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., L, *Acer campestre*, KA, KT, SzT; Paphárs, 2021.08.18., L, *Q. petraea*, KA, KT, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., L, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., L, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

TENEBRIONIDAE Latreille, 1802

Accanthopus velikensis (Piller et Mitterpacher, 1783) – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., I, *Sorbus torminalis*, KA, KT, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., I, *Quercus cerris*, *Q. petraea*, *Q. pubescens*, +, *Q. cerris*, *Q. pubescens*, KA, KT, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., I, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., I, *Q. petraea*, *Q. robur*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., I, *Q. petraea*, *Q. pubescens*, KA, KT, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., I, *Fagus sylvatica*, I, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Platydema violacea (Fabricius, 1790) – Kisgyőr: Szénvonó-hegy, 2020.05.28., I, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, SzT.

Tenebrio opacus Duftschmid, 1812 – Bükkzsérc: Ortás, 2023.04.12., I, +, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Cserépfalu: Cinégés, 2020.06.23., +, *Q. cerris*, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Q. cerris*, *Q. petraea*, *Q. pubescens*, KA, KT, SMN, SzT; Kanheverés-völgy, 2020.06.23., +, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., I, +, *Q. petraea*, I, +, *Q. pubescens*, +, *Q. cerris*, KA, KT, SzT; Mész-tető, 2023.04.12., +, *Q. cerris*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., I, +, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., I, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., I, +, *Q. petraea*, +, *Q. robur*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., I, +, *Q. petraea*, I, +, *Q. pubescens*, KA, KT, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., I, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

PROSTOMIDAE C. G. Thomson, 1859

Prostomis mandibularis (Fabricius, 1801) – Cserépfalu: Vadalmás-lápa, 2020.06.23., I, *Quercus petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., L, I, *Q. petraea*, KA, KT, SzT.

PYROCHROIDAE Latreille, 1807

Schizotus pectinicornis (Linnaeus, 1758) – Cserépfalu: Vadalmás-lápa, 2020.06.23., L, *Quercus petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Vár-völgy, 2023.04.11., L, *Fagus sylvatica*, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

CERAMBYCIDAE Latreille, 1802

Aegosoma scabricorne (Scopoli, 1763) – Kisgyőr: Vár-völgy, 2023.04.11., L, *Fagus sylvatica*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Aromia moschata (Linnaeus, 1758) – Kisgyőr: Halomvár, 2023.04.11., L, *Salix caprea*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT.

Cerambyx cerdo Linnaeus, 1758 – Bükkzsérc: Ortás, 2023.04.12., L, +, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Cserépfalu: Cinégés, 2020.06.23., I, +, *Q. cerris*, +, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Hosszú-galya, 2021.08.19., L, *Q. cerris*, *Q. pubescens*, L, +, *Q. petraea*, KA, KT, SMN, SzT; Kanheverés-völgy, 2020.06.23., L, I, +, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., L, *Q. cerris*, *Q. petraea*, *Q. pubescens*, KA, KT, SzT; Kecskés-tető, 2020.06.23., +, *Q. robur*, FT, KA, KT, MG, MP, SMN, SzT; Mész-tető, 2023.04.12., L, +, *Q. cerris*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT; Mocsárosi út mente, 2020.06.23., +, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., I, +, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2023.04.11., L, +, *Q. petraea*, L, +, *Q. robur*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Halomvár-tető, 2020.05.28., L, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., L, *Q. petraea*, *Q. pubescens*, KA, KT, SzT; Paphárs, 2021.08.18., L, *Q. cerris*, *Q. petraea*, KA, KT, SzT; Szénvonó-hegy, 2020.05.28., L, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., L, +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Cerambyx scopoli Füsslin, 1775 – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., L, *Sorbus torminalis*, KA, KT, SMN, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., +, *Fagus sylvatica*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Paphárs, 2021.08.18., L, *F. sylvatica*, KA, KT, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., L, *Carpinus betulus*, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Cerambyx welensii Küster, 1846 – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, *Quercus petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Szénvónó-hegy, 2020.05.28., +, *Quercus petraea*, KA, KT, MG, SzT.

Isotomus speciosus (Schneider, 1787) – Cserépfalu: Kanheverés-völgy, 2020.06.23., +, *Quercus petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT.

Necydalis ulmi Chevrolat, 1863 – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., +, *Quercus cerris*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., +, *Q. cerris*, KA, KT, SzT; Mész-tető, 2023.04.12., +, *Q. cerris*, KA, KT, MG, MN, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT.

Rosalia alpina (Linnaeus, 1758) – Cserépfalu: Hosszú-galya, 2021.08.19., +, *Acer campestre*, KA, KT, SMN, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., +, *Fagus sylvatica*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Paphárs, 2021.08.18., +, *F. sylvatica*, KA, KT, SzT.

Saperda perforata (Pallas, 1773) – Kisgyőr: Halomvár, 2023.04.11., L, B, *Populus tremula*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Szénvónó-hegy, 2020.05.28., +, *P. tremula*, KA, KT, MG, SzT.

Trichoferus pallidus (Olivier, 1790) – Cserépfalu: Kecskés-galya, 2020.10.15., +, *Quercus petraea*, KA, KT, SzT – Harsány: Szénvónó-hegy, 2020.05.28., +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2023.04.11., +, *Q. petraea*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., +, *Q. petraea*, KA, KT, SzT; Szénvónó-hegy, 2020.05.28., +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

CURCULIONIDAE Latreille, 1802

Gasterocercus depressirostris (Fabricius, 1792) – Cserépfalu: Kanheverés-völgy, 2020.06.23., +, *Quercus petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, 2021.08.18., +, *Q. petraea*, KA, KT, SzT; Szénvónó-hegy, 2020.05.28., +, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT.

NEUROPTERA

MYRMELEONTIDEA Latreille, 1802

Dendroleon pantherinus (Fabricius, 1787) – Cserépfalu: Cinegés, 2020.06.23., L, *Quercus cerris*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Hosszú-galya, 2021.08.19., L, *Q. petraea*, KA, KT, SMN, SzT; Kanheverés-völgy, 2020.06.23., L, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT; Kecskés-galya, 2020.10.15., L, *Q. petraea*, KA, KT, SzT; Vadalmás-lápa, 2020.06.23., L, *Q. petraea*, FT, KA, KT, MP, SMN, SzT – Kisgyőr: Halomvár, 2020.05.28., B, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; 2023.04.11., L, *Q. robur*, g, *Q. petraea*, KA, KT, MN, MP, SzI, SzT; Halomvár-tető, 2020.05.28., B, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Szénvónó-hegy, 2020.05.28., L, *Q. petraea*, KA, KT, MG, SzT; Vár-völgy, 2023.04.11., g, *Q. petraea*, KA, KT, MG, MN, MP, SzI, SzT.

Eredmények, értékelés

A cikk 51 bogárfaj adatait közli, melyek közül hat közösségi jelentőségű: *Lucanus cervus*, *Osmoderma barnabita*, *Limonicus violaceus*, *Cucujus cinnaberinus*, *Cerambyx cerdo*, *Rosalia alpina*, három fokozottan védett (*O. barnabita*, *Eurythyrea quercus*, *L. violaceus*) és további 30 védett. A fenti felsorolás 512 EOV koordinával rendelkező adathból készült, az azonos dűlőnevek összevonásával.

Faunisztikai szempontból kiemelendő fajok, a Bükk hegységből új előfordulási helyek zárójelben: *Gnorimus nobilis* (Hosszú-galya), *Osmoderma barnabita* (Kecskés-galya, Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő), *Coraebus undatus* (Vadalmás-lápa), *Eurythyrea quercus* (Hosszú-galya, Kecskés-galya, Mész-tető, Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő), *Lacon querceus*

(Halomvár, harmadik adat a Bükkből), *Limoniscus violaceus* (Hosszú-galya, Kecskés-galya, Mész-tető, Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, Vár-völgy), *Dermestoides sanguinicollis* (Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő, második adat a Bükkből), *Prostomis mandibularis* (Vadalmás-lápa, Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő), *Cerambyx welensii* (Szénvonó-hegy, második adat a Bükkből), *Necydalis ulmi* (Kecskés-galya, Mész-tető, Halomvár) cf. Kovács 2013, 2018; Kovács & NÉMETH 2010, 2012; Kovács *et al.* 2012, 2015, 2017.

A kimutatott tápnövények száma 11, ezek 48 bogárfajnál latin névvel közölve szerepelnek (439 összevont adat).

Természetvédelmi szempontból a következő területek érdemelnek kiemelés (a Natura 2000 jelölő (COUNCIL DIRECTIVE 1992), a fokozottan védett, illetve 50 000 Ft pénzben kifejezett természetvédelmi értékű (ANONIM 2012) és a veszélyeztetett európai Vörös Listás szaproxilofág bogárfajok (NIETO & ALEXANDER 2010) neve félkövérrel szedve): Cingés (Cserépfalu) – *Ampedus cardinalis*, *Calosoma inquisitor*, *Carabus coriaceus*, ***Cerambyx cerdo***, ***Cerambyx welensii***, *Dorcus parallelipedus*, ***Gnorimus variabilis***, ***Lucanus cervus***, *Necydalis ulmi*, ***Oryctes nasicornis***, *Protaetia marmorata*, *Protaetia speciosissima*, *Tenebrio opacus*. Hosszú-galya (Cserépfalu) – *Accanthopus velikensis*, *Aesalus scarabaeoides*, *Ampedus praeustus*, *Calosoma inquisitor*, ***Cerambyx cerdo***, *C. scopolii*, *Coraebus fasciatus*, *Dicerca berolinensis*, *Dorcus parallelipedus*, ***Elater ferrugineus***, ***Eurythyrea quercus***, *Gnorimus nobilis*, ***G. variabilis***, ***Limoniscus violaceus***, ***Lucanus cervus***, *Protaetia marmorata*, *P. speciosissima*, ***Rosalia alpina***, *Tenebrio opacus*. Kecskés-galya (Cserépfalu) – *Accanthopus velikensis*, *Brachygonus megerlei*, *Calosoma inquisitor*, *Cardiophorus gramineus*, ***Cerambyx cerdo***, *Coraebus fasciatus*, *Dorcus parallelipedus*, ***Elater ferrugineus***, ***Eurythyrea quercus***, ***Gnorimus variabilis***, ***Ischnodes sanguinicollis***, ***Limoniscus violaceus***, ***Lucanus cervus***, *Necydalis ulmi*, ***Osmoderma barnabita***, *Tenebrio opacus*, *Trichoferus pallidus*. Mész-tető (Cserépfalu) – ***Cerambyx cerdo***, *Coraebus fasciatus*, ***Eurythyrea quercus***, ***Ischnodes sanguinicollis***, ***Limoniscus violaceus***, ***Lucanus cervus***, *Necydalis ulmi*, *Protaetia affinis*, *P. speciosissima*, *Tenebrio opacus*. Vadalmás-lápa (Cserépfalu) – *Accanthopus velikensis*, *Cerambyx scopolii*, ***Coraebus undatus***, *Dicerca berolinensis*, *Dorcus parallelipedus*, ***Gnorimus variabilis***, ***Lucanus cervus***, ***Prostomis mandibularis***, ***Rosalia alpina***, *Schizotus pectinicornis*, *Sinodendron cylindricum*, *Tenebrio opacus*. Halomvár (Kisgyőr) – *Accanthopus velikensis*, *Aesalus scarabaeoides*, *Ampedus cardinalis*, *A. praeustus*, *Aromia moschata*, *Carabus intricatus*, ***Cerambyx cerdo***, *Coraebus fasciatus*, ***Cucujus cinnaberinus***, *Dorcus parallelipedus*, ***Gnorimus variabilis***, *Hypogonus inunctus*, ***Lacon querceus***, ***Lucanus cervus***, *Necydalis ulmi*, *Procraterus tibialis*, *Protaetia marmorata*, *P. speciosissima*, *Saperda perforata*, *Tenebrio opacus*, *Thymalus limbatus*, *Trichoferus pallidus*. Nádas-tó-galya/Nagy-lejtő (Kisgyőr) – *Accanthopus velikensis*, *Aesalus scarabaeoides*, *Carabus coriaceus*, *C. intricatus*, ***Cerambyx cerdo***, ***Cucujus cinnaberinus***, ***Dermestoides sanguinicollis***, *Dicerca berolinensis*, *Dorcus parallelipedus*, ***Elater ferrugineus***, ***Eurythyrea quercus***, *Gasterocercus depressirostris*, ***Gnorimus variabilis***, ***Ischnodes sanguinicollis***, ***Limoniscus violaceus***, ***Lucanus cervus***, ***Osmoderma barnabita***, ***Prostomis mandibularis***, *Protaetia marmorata*, *Tenebrio opacus*, *Trichoferus pallidus*. Szénvonó-hegy (Kisgyőr) – *Aesalus scarabaeoides*, *Ampedus cardinalis*, *A. praeustus*, *Carabus granulatus*, *C. intricatus*, ***Cerambyx cerdo***, ***Cerambyx welensii***, ***Cucujus cinnaberinus***, *Dorcus parallelipedus*, *Gasterocercus depressirostris*, *Grynocharis oblonga*, ***Ischnodes sanguinicollis***, ***Lucanus cervus***, *Platydema violacea*, *Protaetia speciosissima*, *Saperda perforata*, *Tenebrio opacus*, *Trichoferus*

pallidus. Vár-völgy (Kisgyőr) – *Accanthopus velikensis*, *Aegosoma scabricorne*, *Ampedus nigerrimus*, *A. praeustus*, *Carabus intricatus*, ***Cerambyx cerdo***, *C. scopolii*, ***Cucujus cinnaberinus***, *Dicerca berolinensis*, *Dorcus parallelipedus*, ***Elater ferrugineus***, ***Gnorimus variabilis***, ***Ischnodes sanguinicollis***, ***Limoniscus violaceus***, ***Lucanus cervus***, *Protaetia affinis*, *P. speciosissima*, *Schizotus pectinicornis*, *Tenebrio opacus*, *Trichoferus pallidus*.

Köszönetnyilvánítás: Terepi segítségükért fogadják köszönetünket: Magos Gábor, Mlakár Péter, Seres Mihály Nándor (mindannyian Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Eger), továbbá Frank Tamás (Ökológiai Kutatóközpont, Vácraátót), Miskolczi Noémi (Szeged) és Szitta Imola (Peröcsény). Olajos Pétert (BioAqua Pro Kft, Debrecen) a térkép elkészítéséért illeti köszönet.

Irodalom

- ANONIM (2012): 100/2012 (IX.28.) VM rendelet “A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet és a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV.23.) FVM rendelet módosításáról”. – Magyar Közlöny, 128: 20903–21019.
- COUNCIL DIRECTIVE (1992): Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. – Official Journal of the European Union, 35(L 206): 7–50.
- KOVÁCS T. (2013): Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős bogarak (Coleoptera) a Bükk és a Tarnavidék területéről. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 37: 79–88.
- KOVÁCS T. (2018): Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős bogarak (Coleoptera) az Északi-középhegység területéről. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 42: 149–162.
- KOVÁCS T. (2023): Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős bogarak (Coleoptera) Béda-Karapancs és Gemenc területéről. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 47: 113–120.
- KOVÁCS T. & NÉMETH T. (2010): Ritka szaproxilofág bogarak Magyarországról (Insecta: Coleoptera). – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 34: 133–139.
- KOVÁCS T. & NÉMETH T. (2012): Ritka szaproxilofág állpattanóbogarak, pattanóbogarak és lárváik a Mátra és a Bükk területéről (Coleoptera: Cerophytidae, Elateridae). – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 36: 19–28.
- KOVÁCS T., BÁTORI G., HUBER A. & URBÁN L. (2017): Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős bogarak (Coleoptera) a Bükk, az Aggteleki-karszt és a Putnoki-dombság környékéről. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 41: 167–180.
- KOVÁCS T., DOMBORÓCZKI G. & URBÁN L. (2015): Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős bogarak (Coleoptera) Lillafüred környékéről. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 39: 55–61.
- KOVÁCS T., MAGOS G. & URBÁN L. (2012): Ritka és természetvédelmi szempontból jelentős bogarak (Coleoptera) a Mátra és a Bükk területéről. – *Folia historico-naturalia Musei Matraensis*, 36: 31–41.
- NIETO A. & ALEXANDER K. N. A. (2010): European Red List of Saproxyllic Beetles. – Publications Office of the European Union, Luxembourg, viii + 44 pp + 4 pp cover.

Kovács Tibor
Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ
Magyar Természettudományi Múzeum Mátra Múzeuma
H-3200 Gyöngyös, Hungary
Kossuth Lajos utca 40.
E-mail: koati1965@gmail.com

KLESZÓ András
Bükk Nemzeti Park Igazgatóság
H-3304 Eger, Hungary
Sánc út 6.
E-mail: kleszoa@bnpi.hu

SZITTA Tamás
H-3200 Cserépfalu, Hungary
Bethlen Gábor út 15.
E-mail: tamas.szitta@gmail.com